

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Ponedjeljak,
8. rujna 1952.
Izlazi tjedno
God. I. Broj 4.
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

SIMO MATAVULJ

14. IX. 1852. rodio se u Šibeniku ovaj veliki naš sin književnik i rodoljub

Šibenik je u svome krilu odnjihao lijep broj književnika. Od humanista i prvoga glorifikatora naše narodne pjesme, Jurja Sižgorića, u XV. vijeku, pa do kraja XIX. vijeka, možemo nabrojiti mnogo njih, i među njima: tri Divnića, pjesnike Petra i srna Ivanovog, prevodioca Marulićevog latinskog djela »u naš materinski jezik«, i historika Nikoloinog, koji je tako slikovito opisao događaje u Šibeniku i Dalmaciji za Kandijskog rata; prvoga hrvatskog historiografa, Dinka Zavorovića; Antuna Vrančića, pjesnika i velikog državnika, i sinovca mu Fausta, konstruktora mostova i jezikoslovca; velikog zagovaratelja glagoljice, ambicioznog prelata Ivana Tomka Mrnavića; Jakova Armolušića, koji je hrvatskim stihovima ustao u obranu žena, napadanih radi »privare i zle naravi«, pjesnički par Vidovića: Marka Antuna, prevodioca Gundulićevog »Osmana«, i ženu mu Anu, našu prvu Ilirkinju; velikana Nikolu Tommasca, pisca naših »Iskrića«, čija su djela golemi prinos talijanskog kulture i knjiži, ali čiji je posljednji glas — pred samu smrt — pjesma tužaljka, ispevana hrvatskim jezikom, u našem narodnom osmercu, prigodom smrti žene mu; lirskog pjesnika Antuna Zorčića te jednog od dalmatinskih narodnih preporoditelja, učenjaka dr. Božidara Petranovića.

U tome nizu istaknutih svojih sinova, Šibenik s ponosom gleda na odičnome mjestu Simu Matavulja, čije je ime među prvima u srpskoj i južnoslavenskoj knjiži, ali koji je svojim književnim djelom i najveći pisac svoga užeg zavičaja i, k tome, najšibenskiji od svih šibenskih pisaca.

Simo Matavulj rodio se u Šibeniku 14. rujna 1852., u srpskoj građanskoj kući, od oca Stevana i majke Simeune (»Šime«) Triva. Osnovnu školu i nižu realku svršio je u Šibeniku, a zatim provodi nekoliko godina u manastiru Krupi, pa u Arbanasima kod Zadra, gdje se osposobljuje za učitelja osnovne škole. Kraće vrijeme učitelj je u Djevrskama i Islamu Grčkom, a u listopadu 1874. ostavlja svoj uži zavičaj i prelazi u Hercegovinu, odatle na Cetinje i, na koncu, 1889. dolazi u Beograd, u kome se sav posvećuje knjiži. U Beogradu je i umro, 20. veljače 1908.

Premda je najveći dio svog života proveo daleko od svoga rodnog kraja, Matavulj je ostao s njim vezan prisnim vezama rodbinstva i prijateljstva, a još više prvenstveno i najboljim dijelom svoga književnog stvaranja. U Šibeniku je proveo djetinjstvo i najbolju svoju mladost; tu su mu kuća i brojni dobri znanci, kao i toliko uspomene. Sa Cetinja i iz Beograda često je dolazio u rodno mjesto na duže ili kraće vrijeme, radi posla ili na odmor. Često se zaželio naših »maslina i morskog mirisa«, a živa mu

je želja bila da u Šibeniku dočeka posljednje dane svog života i da u njemu mrtav počiva. Svrativši se koncem 1886. g. u Šibenik na poziv Narodne čitaonice drži predavanje o »Balkanskoj carici« knjaza Nikole. 1892. obilazi Prominu, 1897. Bukovicu, Kotare i nekoliko otoka, i piše prijatelju: »Opisujem Dalmaciju, kupim riječi, nadimke i čudna prezimena, ispravljam ono što je Vuk pogrešno zabilježio po Dalmaciji.« Izvršno je poznavao život i prošlost Šibenika. Što je dulje živio izvan njega, to su mu u srcu i peru živli i reljefniji bivali šibenska zemlja i ljudi priprosti lik svakidašnjeg čovjeka

doživio je proporcije i nezaboravnost lijepo izradjenog spomenika.

Oko trideset Matavuljevih pripovijedaka odnosi se na Šibenik i njegova bližu i dalju okolicu. Svakako, u tom su ciklusu najbolji: roman »Bakonja fra-Brne« (u prvoj redakciji, pod naslovom »Kako je Pjevalica izlazio fra-Brnu«, izlazio je 1888. g. u časopisu »Stražilovo«) i pripovijetka »Posljednji vite-zovi« (prva redakcija, pod naslovom »Konte lle Deseti i Ilija Vulinov«, izašla je 1889. g. u časopisu »Kolo«). Među ostalim pripovi-

Svečanosti i priredbe

Posebni Odbor Saveza kulturno-prosvjetnih društava u Šibeniku utvrdio je ovaj program svečanosti i priredaba prigodom proslave stote godišnjice rođenja književnika Sime Matavulja u Šibeniku:

13. IX. (subota). — U 20 sati: Svečana akademija u Gradskom kazalištu.

14. IX. (nedjelja). — U 10 sati: Otkriće spomen-ploče na kući u kojoj se Matavulj rodio.

U 11 sati: Otvorenje izložbe Matavuljevih djela, slika i uspomena, u prostorijama Kluba prosvjetnih radnika.

21. IX. (nedjelja). — U 10 sati: Svečano otkriće poprsja Sime Matavulja (rad kipara Šibenčanina Antunca) pred Osmo-godišnjom školom.

jetkama ističu se: »Nasljedstvo«, »Otkrovenje«, »Ljudi i prilike u Gulinu«, »Naši prosjaci«, »Kraljica«, »Petljina cura«, »Uskrs Pilipa Vrlete«, »Čevrljino zločinstvo«, »Dr. Ivanović«, »Pilipenda«, »Povareta« i »Oškopac i Bila«.

U Matavuljevima šibenskim pričama Šibenik se katkad spominje pod pravim imenom, ali najviše pod izmišljenim nazivima (Rebenik, Travanj, grad X, Ribnik, Gulin). Iz šibenske okolice spominju se sela i lokaliteti: Krapanj, Bilice, Visovac, Zvrlevo (Čvrlevo), Skradin, Miljevci, selo K. u Petrovom Polju (Kričke), Konjevica (Konjevrate), pa, pod izmišljenim nazivima: mjesto K., Zatrnci, Mali Golubac i t. d. Grad i zgradje, bedemi i tvrđinje, kao i pejsaž, opisivani su vjerno i vrlo živo. Često susrećemo i poznata prezimena, kao što su: Tanfara, Marasović, Bujas, Laurići, Brkići i dr.

U tim pripovijetkama dolaze do izražaja najbolje osobine Matavulja umjetnika: smisao za stvarnost, živopisno crtanje likova i situacija, vedar humor, te bujni narodni jezik, naročito u dijalozima, u čemu nema Matavulju ravna. Jovan Skerlić dobro je uočio da pravog Matavulja treba tražiti »u onim njegovim historijama dalmatinskih tipova, propalih plemića, veselih fratrova.« Tu se osobito manifestiraju njegove težnje i prezir, često pun poruge, prema aristokratskom sloju i protivnarodnoj raboti u tudjem svijetu školovanih ljudi, prema zelenaštvu razne vrste, klerikalstvu, malogradjanskom politikanstvu, kod čega ne zaboravlja da ukaze i na nedostatke u životu naroda.

Kao čovjek i pisac Matavulj je pun životne vedrine i optimizma, progresivan. Progresivnost njegovog djela prvenstveno je uvjetovana zdravim klicama iz djetinjstva, prilikama obiteljskim i općim toga vremena u Šibeniku i Dalmaciji, kad je u društvu sa »živolaznim« težaćima vrludao tiješnim ulicama — s negodovanjem posmatrajući bljedoliku i »metiljavu« djecu gradske aristokracije. To je doba, kada zub vremena i ruka pučana ruše mnogobrojne ostatke trule plemićke zgrade i njihovu naduvenost, koju Simo, po vlastitim riječima, mrzi kao pravi Šibenčanin, još kod svoga djetinjstva, kao ništa drugo. To je doba previranja, promjena i teških društvenih suprotnosti. U gradu ima i mnogo prosjaka, »čilih praznova što prose«. Matavuljeve su simpatije na strani pučana i radinih težaka, o kojima je u svojoj autobiografiji zabilježio ovo: »U koji svakog pravog Šibenčanina živi nježan trubadur, krut uskok i vrijedan težak; kako kad dirneš koju žicu, iskočiće jedan od trojstva. Stoga se tu svakog dana izmišljaju nove ljubavne pjesme, stoga je još i danas u običaju otmica djevojaka, stoga se gine za ružnu riječ, a lijepom se zaista gvozdena vrata otvaraju; najposlije zbog toga je svaka ped zemlje obradjena.«

U stotoj godišnjici rođenja Sime Matavulja njegovo šibensko djelo, svojom vedrinom, optimizmom i ljubavlju prema našoj zemlji i njezinim ljudima, oživljuje likove i stranice života vremena, kada je narod započeo svoju prodornu borbu, koju u našim danima pobjednički završava.

Bogat program proslave ratne mornarice

Odbor za proslavu Jugoslavenske ratne mornarice i pomorstva pripremio je obiman program koji obuhvaća vrijeme od 3. do 14. ov. mj.

Medju ostalim, organizirat će se javne kino-predstave ne samo u gradu već i u okolnim mjestima. U gradskoj knjižari bit će uredjen izlog izdavačke djelatnosti naše Mornarice.

Odbor se pobrinuo da proslave bude što raznovrsnija i zbog toga je angažirao pjevače radio stanice Sarajevo, koji će održati nekoliko koncerata za pripadnike garnizona i za gradjanstvo. Oni će također posjetiti obližnja sela.

Svi veći izlozi u gradu bit će bogato uredjeni. U njima će uglavnom izlagati pomorsko-privredna poduzeća i sportske organizacije.

U utorak će se pored ostalog paliti vatre po okolnim brdima, a predviđena je i iluminacija grada. Istog dana u 20 sati održat će se svečana akademija u Narodnom kazalištu.

Pored smotre jedinica garnizona u Mandalini, koja će se održati u srijedu bit će priredjena i tradicionalna zabava u prostoru hotela »Kerke«.

U nedjelju 14. ov. mj. u Prviću bit će otkrivena spomen ploča prvim minerima ratne mornarice na šibenskom području.

U toku nedjelje održat će se niz sportskih priredbi i takmičenja. Medju njima će svakako biti najzanimljiviji plivački i vaterpolo susret između splitskog »Mornara« i švedjana. Taj susret će se održati u luci pod električnom rasvjetom.

KRIMINALITET U POLJOPRIVREDNIM ZADRUGAMA

Od pravilnog i dobrog rada općih poljoprivrednih zadruga mnogo zavisi kojim će se tempom i kako će se unaprijediti poljoprivreda i razvijati socijalistički elementi u načinu proizvodnje na selu. Jedan od osnovnih uvjeta za pravilan i dobar rad OPZ svodi se na pitanje odnosa zadrugara, upravnih odbora zadruga i zadrugnih namještenika prema zadrugnoj imovini. Sredjeno imovinsko stanje u zadrugama i dobro čuvana zadrugna imovina su odraz dobre organizacije u zadrugi, te ljubav i brige svakog pojedinog zadrugara za njihovu zadrugu.

Stanje u zadrugama na našem kotaru u pogledu odnosa prema zadrugnoj imovini, istina, ne zabrinjava, ali ono nije ni još takovo da potpuno zadovoljava. Na koncu prvog polugodišta o. g. u 28 zadruga pokazali su se manjkovi u iznosu od oko 873.000,- dinara, dok u 12 zadruga nije uopće bilo nikakvog manjka. Iznos ustanovljenih manjkova je niži za oko 150 hiljada dinara nego na koncu 1951. god., ali je zato nešto viši od onog koncem 1950. god., kad su manjkovi iznosili 777.000,- dinara.

Iz ovih se podataka vidi da su zadruge iz godine u godinu pod teretom priličnog iznosa manjkova i da se toga tereta veoma sporo oslobađuju. Tko je zato kriv?

Za ustanovljene manjkove na koncu prvog polugodišta 1952. god. zadruge su, ili u krivičnim postupcima, ili pokrenutim parnicama, ili obveznicama materijalno odgovornih osoba, poduzele mjere za naknadu skoro čitavog iznosa. Ovim sredstvima zaštite nije zahvaćeno tek oko 180.000,- dinara iz sedam zadruga. Prema tome zadruge su poduzele nužne mjere za osiguranje svoje imovine, a zašto i pored toga ne dolazi do potpunog ostvarivanja svih potraživanja, ima više uzroka. Na prvom mjestu spominjemo sporost postupaka pred sudom i istražnim organima. Iako to nije stalna praksa, ipak je činjenica da je jedna parnica, koju je OPZ Tijesno pokrenula za 15.626,- dinara, trajala od 13. V. 1949. god. do 29. IV. 1952. god., i konačno završila nagodbom.

Spominjući sporost sudskog postupka na prvom mjestu, ne tvrdimo da je to bitni i najvažniji razlog radi kojeg zadruge ne dolaze do brzog ostvarivanja svojih potraživanja. Sporost sudskog postupka, kao i postupka istražnih organa, u stvari je posljedica nekih drugih okolnosti odlučujućih za odnos zadrugara prema zadrugnoj imovini. Tako spora i slaba revizijske služba utječe da se navrijeme ne otkrivaju štetoinci u zadrugama, a nedovoljno zanimanje za tok postupka pred sudom od strane odgovornih osoba u zadrugi, te nestručnost i neupućenost u efikasno zastupanje zadrugnih interesa pred sudom ozbiljno ugrožava brzinu kojom bi zadruge trebale da oživotvore svoja imovinska prava u sudskom postupku. Ima slučajeva da uprava zadruga smatra da je potpuno izvršila svoju dužnost u zaštiti zadrugne imovine, ako je samo predala tužbu sudu. To nije dovoljno, jer tužbu na raspravi treba solidno zastupati, a zatim, nakon pravomoćnosti presude, tražiti izvršenje presude. Nakon podizanja tužbe, dobar dio zadruga se ne zanima ni za rasprave, a još manje za izvršenje pravomoćnih presuda.

O slabom zanimanju zadruga za naknadu prouzrokovanih šteta rječito govori i odnos nekih zadruga prema potraživanjima, za koja su se materijalno odgovorne osobe obvezale naknaditi mimo suda. Redovito se radilo o manjim iznosima, čija je isplata tako tekla, da se ima dojam da je naknada štete, koju su oni prouzrokovali zadrugi, zavisna jedino od puke volje obveznika. Tako je Macura Nikola iz Bribira, isplaćujući prouzrokovani manjak od 6.879,- dinara,

(Nastavak na 2. strani)

Iz zemlje

Dar pomoraca maršalu Titu

Beograd — Na dan proslave naše Mornarice, predstavnici pomorskih kolektiva i pomoraca iz čitave zemlje predat će maršalu Titu model broda »Splendid«. Ovaj model predstavlja brod na kojem je naš moreplovac kapetan Ivo Vizin obišao svijet pošavši iz luke Antwerpen 1852. godine.

Porodica od 13 članova prebjegla iz Albanije

Priština — Ovih dana prebjegao je iz Albanije u našu zemlju Mon Šiti, zemljoradnik iz sela Ljugi sa 12 članova svoje porodice. Oni su sa sobom dotjerali 44 koze, 20 ovaca i nekoliko komada krupne stoke.

Oni su izjavili da je teror u Albaniji nepodnošljiv i da je narod primoran da bježi iz svoje zemlje.

Američki ratni brodovi u posjeti Splitu

Split — Šest najmodernijih ratnih brodova američke mornarice posjetit će 11. ov. mj. splitsku luku.

Medju brodovima nalazi se i veliki nosač aviona »Koral Si« i teška krstariča »Salem«. Oba su najmoderniji brodovi američke ratne mornarice.

KRIMINALITET U POLJOPRIVREDNIM ZADRUGAMA

(Nastavak sa 1. strane)

isplatio kroz godinu dana tek 3.500.- dinara; ili Djurica Marko iz Djevsaka od manjka od 14.129.- dinara u godinu dana isplatio je 7.900.- dinara; ili Petković Stipe iz Vrpolja od manjka od 6.800.- dinara isplatio je kroz godinu dana 4.600.- dinara. Kako se vidi iznosi dugovanja nisu bili krupni i mogli su se isplatiti najduže za nekoliko mjeseci.

Prema iznesenom, a da bi se zadruge na našem kotaru oslobodile nenaknadjenih manjkova, potrebno je poboljšati revizijsku službu, ubrzati sudske postupke, osigurati zadrugama kvalitetno zastupanje pred sudom, te još više probuditi interes zadrugara za zadržana potraživanja.

Govoreći o uzrocima neutjerivanja nastalih manjkova kod zadruga, nisu spominjani uzroci radi kojih su nastali manjkovi. Ovo je pitanje mnogo važno, jer nam može pomoći da zaključimo što da radimo da bi izbjegli da uopće dodje do manjkova u zadrugama.

Postojeći manjkovi u zadrugama su uglavnom posljedica krađa, provalnih krađa, pronevjera, zloupotreba, falsifikata, nemarnog i nasavjesnog rada odgovornih osoba i sl.

To će nam najbolje ilustrirati nekoliko primjera istražne i sudske prakse u proteklom polugodištu.

U noći između 28.-29. XII. 1951. god. nepoznati počinioci provalili su zadrugu u Zatonu po treći put i odnijeli razne robe u vrijednosti od 55.000.- dinara. Provalnicima je posao bio lak i jednostavan iz prostog razloga što se uprava zadruge nije pobrinula da navrijeme osigura vrata i prozore zadrugne prodavaone.

Posljedice nedovoljnog osiguranja zadrugnih prostorija su i provalne krađe u zadrugi u Pirovcu, odakle su nepoznati provalnici u noći na 8.-9. ožujka odnijeli robe u vrijednosti oko 60.000.- dinara, te u zadrugnoj gostionici u Konjevratima, iz koje su u noći na 4.-5. travnja također nepoznati provalnici odnijeli razne robe u vrijednosti od 12.384.- dinara.

Na osnovu revizije od 18. XII. 1951. god. je ustanovljeno, da je blagajnik zadruge u Raslini (Alviž Marko) imao manjak u novcu od 31.566.- dinara, a raspčavač iste zadruge (Matić Stipe)

manjak u robi od 42.174.- dinara. Za objecu je na raspravi ustanovljeno, da su skoro nepismeni i da uopće ne poznaju rad na vodjenju poslovnih knjiga.

Očito je, da je u ovom slučaju ustanovljeni manjak posljedica nepismenosti i nesposobnosti odgovornih osoba. Medjutim, manjkovi nastaju i uslijed takomštenosti odgovornih osoba, kao što je slučaj s raspčavačem zadruge u Tribunju, Jagov Svetozarom. On je zadržim novac nosio sobom, te ga skladištio u jednu nezaključanu skrinju u svojoj kući. Kuća mu je često ostajala otvorena i bez nadzora. Tako mu je jednog dana nestalo 63.000.- dinara.

Ima i težih slučajeva, koji se pojavljuju kao posljedice loših sklonosti samih počinitelja. Tako je raspčavaču Gabelić Anti u Tribunju pri reviziji faltio 33.303.- dinara. Priznao je, da je novac uzeo i potrošio ga za odlazak na nogometne utakmice, za sportsku kladionicu i kartanje.

Kad je Bačelić Grgi, knjigovodja i blagajnik OPZ u Grebašćici nedavno dosta revizija, pokazao se manjak od 69.000.- dinara. Da bi izbjegao naknadu tog manjka, on je jednostavno, još u toku revizije, preinacio poslovne knjige i tako manjak »izgladio«.

Pored toga u mnogim zadrugama na materijalno odgovornim mjestima ostaju u službi osobe i nakon što je kod njih ustanovljen manjak uslijed njihovog neodgovornog i štetnog postovanja.

Ovi primjeri, uzeli bez naročito biranja, pokazuju da na odgovornim mjestima u zadrugama ima osoba kojima se ne može povjeriti takva dužnost, bilo što su nepismeni i nesposobni, bilo što su bez iskustva i lično neodgovorni, bilo što njihov privatni život ne daje garanciju da će poslovati uredno i savjesno, bilo što su u dosadašnjem radu u zadrugama pokazali svoju nebrigu i štetništvo prema zadrugnoj imovini. Prema tome od odlučne je važnosti komu se povjerava na rukovanje zadrugna imovina. Pored toga, činjenica da je priličan broj krađa omogućen lošim osiguranjem zadrugnih prostorija, govori o nužnosti veće osjetljivosti uprava zadruga za osiguranje zadrugnih prostorija protiv napada na zadrugnu imovinu izvana.

Vukovi zaklali 100 ovaca

U posljednje vrijeme pojavili su se čopori vukova i to u predjelu Laškovice, koji obuhvaća sela Varivode, Smrdelje i Rupe. Vukovi su posljednjih desetak dana zaklali preko 100 ovaca.

Ugroženi seljaci traže da im se pomogne u tamanjenju ovih štetočina. Bilo bi hitno potrebno da šibensko lovačko društvo u zajednici s kninskim lovcima organizira hajku, kako bi se spriječilo daljnje upropaštavanje stočnog fonda.

SA POSLJEDNJIH MANEVARA NAŠE MORNARICE

Žica bodljikava, gusta, na kolju, strši iz mora. Ukopane mine, skrivene pod vodom i duž obale podmuklo šute. A vojnici u gumenim djonovima negdje na drugom kraju morske obale nečujno klize preko daske, nestaju u prostor broda, pomalo čudna oblika i ne svakodnevne pojave. Hitaju jedan za drugim, a opremom bez zveketu, i kao da žure... na žicu, na minu, na olovo!

Snažan mladić, oprema puca od širokih ledja i snažnih ručelina, sjedi mirno, puškomitraljez uz koljeno, i drugi, i treći... i njih stotine u jedan, dva, tri... u više desantnih brodova.

— Ima li žice?, vatre... — drug se obraća drugu šapatom.

— Nemam. Malo prije sam popužio, — odgovor.

— Ne mislim na cigaretu, na vatru s obale...

— Još je daleko!

Starješina promatra oko sebe, okolinu, svoje vojnike, otvara kartu.

I već gleda: jedan za drugim vojnici iskaču, prolaze, žica prosječena, kolje se tek nazire i strši iz vode. Prsak eksplozije... neko pada, paklena vatra. Izlaze svi iz vode. Kiša olova leti u susret, vatreni zid je gust, a vojnici s gumenim djonovima okvašeni i nagriženi morskim vodom do prsa, trče, prebacuju se, otvaraju vatru i ponovo trče...

— Šta misliš, miniramo? — obraća se pjesak.

Komandant broda sluša i ne odgovara ništa. Drugi oficir upada:

— Vjerovatno.

— A ovo ovdje za položaj — pokazuje na karti malu zaravan.

— Svakako!

Topovske cijevi kroz more, po pijesku,

na pulu, i sve to ne bi bilo teško da nije ono pod vodom i pod zemljom što podmuklo šuti: mine, protivpješadijske, protivtenkovske, nagazne, potezne — čekaju.

— Prvi val juriša... Osmatrač javlja s pramca i steže koščatim rukama automatsko oružje još jače.

— Zar već? Tog momenta prasak i pancanj bila je potvrda tih riječi.

Juriš s mora na kopno, krv pomalo zastaje. Boban sa svojim jurišnicima odredjen je da ide na spoj. Još nisu u vodi.

Nagli zaokret kormilom. Tenkonosac prije vremena sjeo na sprud, nepoznat, nepredvidjen, na karti ga nije bilo. Do mjesta

JURIŠ NA MORSKE BARIKADE

iskrcavanja još četrdeset metara.

Božidar Perić i drug do njega Grubišić i drugi Vodanović, Bakotić, Zlokov Marjanović Milovanović, Vučić i svi ostali napregnuto prate svaki pokret starješine, a on šuti i gleda u kartu zajedno s komandantom broda.

— Sta misliš za dubinu?

— Najviše do metar i po... zastaje kao da o nečemu razmišlja što je neprijatno da se saopci, — samo ne znam kakvo je dno.

— Misliš mulj, blato...

— Nisam siguran.

Tiho se oteo nečiji glas:

— Da skaćemo?

— Ne znam. Obala nije blizu — odgovorio je nepoznati.

Perić se kao stresao. Htio je nešto da

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI ČITALACA

Slab rad omladinske organizacije

Druze uredniče,

Selo Dubravice su jedno od većih sela u našem kotaru. U njemu postoje povoljni uvjeti za odgoj i prosvjećivanje omladine. Aktiv narodne omladine ovog sela broji oko 166 članova.

PRED VI. KONGRES KP JUGOSLAVIJE

Frontovci PODINA uplatili zaostalu članarinu

Organizacija NF-a Podine (Boraja) održala je prošlih dana konferenciju na kojoj se govorilo o značaju VI. Kongresa KPJ.

Frontovci ovog sela su, u čast VI. Kongresa KPJ, prikupili zaostalu članarinu, napravili 1 km noyog i 2 km starog puta. Na tim radovima dali su 150 dobrovoljnih radnih dana. Pored toga, očistili su seosku čatrnju i dvije lokve. Tom prilikom u 60 radnih dana, oni su izbacili oko 10 vagona materijala.

Grade novu seosku čatrnju

Stanovnici zascoka Mali Drvenik (Burmni Primošten) pristupili su, u čast VI. Kongresa KPJ, izgradnji javne čatrnje. Dosađ su iskopali 154 kubika materijala, i na tom radu su dali 1.036 dobrovoljnih sati. Čatrnja će moći da primi 15 do 20 vagona vode.

Radovi se nastavljaju, a NO kotara pružit će selu pomoć u granicama mogućnosti. Pored toga, frontovci su uredili 1 km kolnog puta.

EKONOMSKO OBRAZOVANJE RADNIKA

Mjesni odbor je pred kraće vrijeme održao Plenum i donio odluku da se u čast, VI. Kongresa KPJ održi ciklus predavanja u cilju obrazovanja svojeg članstva. Do sada su održana dva predavanja kojima je prisustvovalo veći broj članova.

Predavanja koje je u prostorijama kućica održao dr. Krešimir Trlaja, privuklo je interesovanje kod lijepog broja zanatlija. U opširnom predavanju obuhvatio je probleme higijena zanatskih radionica u našem gradu, ukazavši na uzročnike bolesti zbog nepoznavanja higijene i olakog shvaćanja da naše radionice uvijek odgovaraju sanitarnim uslovima. Radionice u našem gradu često su u najzabačenijim ulicama, bez dovoljno zraka i sunca uopće, a uz ne-

Selo je elektrificirano, i u njemu postoji poljoprivredna zadruha i dovoljan broj prostorija u kojima bi se mogli održavati razni sastanci i tečajevi. Pored toga u tim prostorijama mogla bi se otvoriti i čitaonica.

Cesto se nalazim među članovima ovog aktiva, te ih u razgovoru pitam o sastancima, članarini, o vinodolskoj hidrocentrali, medjutim, oni odgovaraju da o svemu tome nisu ni čuli. Po uvjetima koji vladaju u selu, ova omladinska organizacija mogla bi biti među najbolje u kotaru, ali ona je, bar za sada, daleko od toga.

Pošto u selu postoji poljoprivredna zadruha, svakako bi trebalo da se u nju upiše što veći broj omladinaca. Tu bi oni trebali aktivno raditi na kulturnom i ekonomskom unapređenju svog mjesta.

Mislim, da bi o svemu ovom morao povesti brigu Kotarski komitet narodne omladine, koji bi morao pristupiti osnivanju i učvršćenju sekretarijata, a nakon toga, sekretarijat bi prvenstveno trebao da se učlani u poljoprivrednu zadrugu i tako da покаže primjer boljeg i kulturnijeg života o stalim članovima Narodne omladine.

Radišić Ljubomir

„Sekretar NO-e Velika Glava

Za poštivanje propisa

Običaj je u Šibeniku, da se meso u mesarnicama izlaže na vrata ili izloge. Prije izvjesnog vremena, iz higijenskih razloga, zabranjeno je vješati meso u izloge bez stakla. Zbog toga su u prošlom mjesecu novčano kažnjena četiri mesara privatnika što se nisu pridržavala tih propisa, premda su prije toga bili upozoreni.

Medjutim, dok se privatna lica za te slučajeve kažnjavaju, što je potpuno opravdano, dotle se svaki dan može vidjeti kako mesarnice poduzeća »Meso-voće« krše taj propis, a da ih nitko za to ne pozivlje na odgovornost.

Premda je »Meso-voće« državno poduzeće, mišljenja sam da ovdje ne smije biti protežiranja, jer ako taj propis ima da zaštiti zdravlje građana onda se njega moraju pridržavati ne samo privatne, već i one državne mesarnice.

Berislav Miličević

mar pojedinaca postaju žarište zaraza. Naročito je podvukao važnost sanitarne službe kod prodavaonica kruha i mesa, jer kroz ove dnevno prolaze hiljade naših građana.

Mjesni odbor održava predavanja svakih 20 dana i obuhvaćene su uglavnom teme, koje interesiraju zanatlije. Slijedeće predavanje tretirat će naše radno i socijalno zakonodavstvo.

V. V.

— Ovdje je prolaz, za mnom, — više prvi koji ulazi u žicu.

Krajevi bodljikave žice škrto su otvorili prolaze pred naletom pionira, koji su se prvi iskricali. Jedan za drugim pogluto promiču ispod žice, između kolja i paze da cijev ne osjeti vodu.

— Milovanoviću daj ruku, drži se, — to je ličilo na neku vrstu potmulog krika, ali ipak tihog koji je govorio o opasnosti.

Božidar je zagazio u blato. Voda je dopirala do glave i propao u mulj. Drugi se nasadio, treći skoro ugazio do članaka. To blato niko nije predvidio. Odalle je počela prva borba sa stihijom. Mulj i sprud bili su saveznici neprijatelja.

— Još malo, daj mi ruku.

— Priberi se sada, — potegli su Milovanovića. Voda mu je došla do prsiju. Božidar se stresao. Jurnuli su svi naprijed, a za njima Božidar zadihan od umora. Žica se prepričala, iza žice mine, iza mina oštne hridi, iza njih živi ljudi.

P, poručnik vuče sa sobom i s puškomitraljezima je već zamakao za prve kamene zidove. Stižu i zaostali i nečujno kao noćni kradljivci, s kamena na kamen, uz šikaru i kamene zidove s obučom od gumenih djonova jurišaju na morskou i obalnu barikadu.

Spoj je zatvoren na vrijeme snažnom vatom. Komandant desanta u stotinama vojnika zapazio je Bobanove jurišnike:

— ... Drugovi ovo je primjer snalazljivosti, inicijative, srčanosti, odvažnosti...

Takvi su ljudi, koji nose cijepu s gumenim djonovima i jurišaju u prvim valovima na morske barikade.

Poručnik S. Prvulović

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Oko 24 miliona za prosvjetu i kulturu

Narodni odbor kotara Šibenik donio je budžet za 1952. god. u vrijednosti od 152,535.000.- dinara. Od tog iznosa za prosvjetu i kulturu predviđeno je 19,106.000.- dinara, za socijalno staranje 4,620.000.-

zdravstvenu zaštitu 2,003.000.-, državnu upravu 15,866.000.-, i za rezervu 1,600.000 dinara. Iakođer je dotirao NO-u gradske općine iznos od 109,940.000 dinara. Od iste sume predviđeno je 900.000 dinara za održavanje javnih cisterni i manjih vodoopskrbnih objekata, dok je za popravak cesta predviđeno 1,020.000 dinara. Cjelokupni prihodi iznose 152,535.000 dinara.

Također je i NO gradske općine Šibenik izglasao budžet za ovu godinu u vrijednosti od 165,700.000 dinara. Od toga otpada na prosvjetu i kulturu 23,995.000 dinara, za socijalno staranje 13,319.000, narodno zdravlje 108,601.000, za državnu upravu 18,765.000 i na rezerve 1,020.000 dinara.

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

Kinematografi

SLOBODA: engleski film u prirodnim bojama - GDJE LJESINARI NE LEĆE - Filmske novosti br. 32.

Početak predstava u 6,30 i 8,30 sati.

TESLA: radi preuredjenja zatvoreno.

Priredbe

NA RAŽINAMA — 8. rujna o. g. u 19,30 sati kinopredstava za graditelje tvornice i valjaonice.

LJETNA POZORNICA — 8. rujna: Veće narodnih pjesama i igara u izvedbi radio Sarajeva za pripadnike JNA. Početak u 20 sati.

U NARODNOM KAZALISTU — povodom proslave Dana mornarice i pomorstva održat će se 9. rujna svečana akademija. Početak u 20 sati.

U HOTELU »KRKA« — 10. rujna priredit će se zabava uz sudjelovanje pjevača radio stanice Sarajeva. Početak u 20 sati.

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. drž. ljekarna — cesta Bratstva i Jedinstva.

Iz Matičnog ureda

RODJENI

Badžim Dina Ivana i Marije r. Paškovi, Ugrina Božidar Josin i Anke r. Plaćić, Ačimović Miroljub Miloja i Danijele r. Mendjušić, Ljubić Marinko Matin i Janje r. Ljubičić, Božić Nada Milana i Danica r. Krnić, Bilić Andjelka Jerina i Marije r. Stojanov, Milić Ivan Nediljka i Andjeke r. Devčić, Dagović Dušanka Miličina, Roša Vojmir Ive i Vande r. Šperanda, Vukorepa Neven Marka i Olive r. Marača, Dundur Sineva Ilije i Stane r. Slavica, Cota Zdravko Antin i Cvite r. Kundid, Grgas-Šiška-Jadranka Zivkova i Ivanice r. Matura, Čeko Vitomir Matin i Vinke r. Gulin, Pivac Bojka Stipina i Dume r. Mikulandra, Vukšić Zorka Cirilova i Cvite r. Vučenović i Krnić Vinko i Ante Mirkov i Kate r. Ljubić.

VJENČANI

Vasiljević-Petar, vodnik JRM. i Biga Marija, kuharica, Lendaro Marijan, mehaničar i Grgas-Bego-Milica, man. radnica.

UMRLI

Viljac Ivan pok. Marka, star 52 g., Vatavek Nedjeljka Petra, stara 2 g., Jurić Nikola Paška, star 30 g., Ercegović Marija rođ. Goleš, stara 40 g., Krnić Ante Mirkov, star 5 dana i Klarić Josip p. Dunke, star 71 god.

Povodom 100-godišnjice rođenja S. Matavulja

KRALJICA

2

SIMO MATAVULJ

Ivo je izveden mladić, tanka vrata, sijerijeh očiju, rijetke kose, a odjeven svitnijem haljinama. Da je smio od oca, odavna se on čaše preobući »na latinsku«. Slabunjav i nadgledao je samo poslenike. Na oca se umetnuo u jednoj stvari — bježe tvrđica. Stari ga je prezirao. Obično bi ga zvao: »Ona moja nesreća!« Najviše se Josif bojaše da Ivo ne uzme kakvu Latinku iz grada, koja ne bi htjela slušati svekra. Taj strah jednako moraše staroga, jer je Ivo rado pristajao za suknjama. Stoga bi Josif bio zadovoljan da Ivo uzme i najsiromašniju curu iz Docu. . . .

Tu je u zboru i Grgur Pivić, jedan od najsiromašnijih Dolačana, ljudina kao da je pod Velebitom rastao, prilično glupa izgleda, ali se drži nekako ponosito, tako da, ko ga ne zna, mjerio bi riječi pred njim. Uz njega je sedam njegovih sinova, sve po izbor momci, jedan ljepši od drugoga, a najljepši najmlađi Marko. (Molim vas, zapamtite to ime: Marko Pivić.)

Tu su i svi ostali Dolačani, stari i mladi, različni obličjem, imanjem i pameću, ali, opet, svi imaju nešto zajedničkoga, čim se odlikuju od ostalih ljudi iz triju zagrada šibeničkih.

* * *

Dakle, kao što rekosmo, radnijem danom u Docu je tišina. Ali se to naknadi svečanikom, osobito s večera. Tada u Docu vri! Mladići idu ulicama, te se ustavljaju pod prozorima, da otpjevaju po jednu svi skupa za ljubav jednome drugu

nica. Među ostalim se ustanovilo, da stanje na terenu nije zadovoljavajuće, a da bi se isto popravilo treba da sindikalne organizacije čim prije porade na njegovom sredjenju. Pojedine sindikalne organizacije iz fonda rukovodstva za kulturno-prosvjetni rad dodijelile su izvjesnu svotu novca pojedinim društvima u gradu u iznosu od 205.000 dinara.

Teška prometna nesreća

Na cesti Šibenik — Split 3 km daleko od grada dogodila se je teška prometna nesreća u kojoj je jedno lice teže, a drugo lakše povrijeđeno. Naime, automobil pošte Šibenik prevrnuo se pored ceste u jarak. I. IX. o. g. u 15 sati imala se predati hitna pošta na vlak za Zagreb, a budući je voz za Zagreb bio već krenuo sa stanice Šibenik, to je šofer Bumbak Joso sa službenikom Gačina Slavkom pošao automobilom cestom da bi stigao na vlak na željezničkoj stanici Sv. Juraj. Poslije nego su poštu predali vratili su se cestom za Šibenik i u času kad je auto skrenuo na jednoj okuci najednom je pukla »spulstanga«, te je uslijed toga šofer izgubio kontrolu upravljanja nad automobilom, skrenuo sa ceste i prevrnuo se. Prilikom izvida utvrđeno je, da je lijeva »spulstanga« od ranije bila napukla više od polovice, što je glavni razlog da je došlo do ove nesreće.

Plenum Mjesnog sindikalnog vijeća

29. VIII. o. g. održan je plenum Mjesnog sindikalnog vijeća sa zadatkom da riješi izvjesne probleme u pojedinim sindikalnim organizacijama. Odlučeno je da pojedini članovi Plenuma u što skorije vrijeme obidju pojedina poduzeća i svrhu pružanja pomoći bilo to u organizacionom, bilo u financijskom poslovanju sindikalnih podru-

Stanje na tržištu uglavnom zadovoljava

Promet ostvaren za 119 posto

Promet trgovačkih poduzeća na području grada sve se više pojačava. Od sveukupnog planiranog prometa ostvareno je u mjesecu lipnju o. g. 110%, u srpnju 120%, dok u kolovozu ostvareno iznosi oko 119%. Ako se ima u vidu da je takvo stanje na tržištu uslovio porast industrije i priliv radne snage, onda je premašenje prometa u tzv. mrtvoj sezoni, kada promet inače opada, sasvim normalna pojava.

Nedovoljna količina žitarica

Asortiman u trgovačkoj mreži uglavnom zadovoljava, iako se on osjeća nepotpunim naročito u pojedinim tekstilnim artiklima (štofova za odijela, galanterijske i željezne robe). Što se tiče živežnih namirnica — kvalitet krušarica se pogoršao u posljednje vrijeme. Kako je trgovačka mreža za nabavku upućena na Zitni fond, a ovaj ne snabdijeva trgovačku mrežu u dovoljnim količinama, to se u posljednje vrijeme na tržištu osjeća pomanjkanje kukuruza, kukuruzovog griza, zobi i mekinja. Dobrim dijelom je uzrokovan sušna godina, a u mnogome leži krivnja i na Zitnom fondu, koji bi trebao više brige posvetiti pravovremenoj nabavi ovih artikala, kako bi se zadovoljilo brojne potrošače. Ni kvalitet kruha ni peciva nije dobar, a što je posljedica slabog kvaliteta raznovrsnog kruha i peciva, naročito kod državnog sektora, a što kod privatnog nije slučaj.

Dovoljno svježeg mesa

Opskrba povrćem i voćem je znatno slabija u odnosu na prošlu godinu, pa su stoga i cijene nekim artiklima povišene za

10—30%, a nekim čak i do 100% (blitva i salata). Pored takvog stanja, ipak se ne osjeća veliko pomanjkanje, jer gradsko poduzeće Meso-voće pravovremeno intervenira u opskrbi grada, a ujedno i regulira cijene na tržištu. Zapaženo je, da način serviranja u prodavaonicama ovog poduzeća nije na visini, pa bi ovo pitanje trebalo čim prije riješiti. Opskrba mesom je potpuna. Svježeg mesa ima u izobilju i kod državnog i kod privatnog sektora. Također i u ovom artiklu poduzeće regulira cijene, tako da je meso za 10% jeftinije nego kod privatnog sektora.

Nestručnost mladog kadra

Postoji još jedan problem o kojem bi trebalo povesti računa. Naime, osjeća se nedovoljna stručnost mladog kadra u trgovačkoj mreži, pa bi radnički savjeti i upravni odbori poduzeća trebali poduzeti mjere za uzdizanje stručnog i političkog nivoa svog kadra.

Kinodvorana u Crnici

Na inicijativu Savjeta za prosvjetu i kulturu Narodnog odbora kotara u zgradi osnovne škole u Crnici adaptirana je jedna prostorija za davanje kino-predstava. Pokretni kinematograf NO-a kotara povremeno će prikazivati naučno-popularne, dokumentarne i umjetničke filmove. Među domaćim filmovima na repertoaru se nalaze: Bakonja fra Brne, Barba Žvane, Čudotvorni mač. Na svojoj zemlji, Priča o fabrici, Zastava itd., dok će se od stranih filmova prikazivati: Dječaci iz Pratera, Bio sam i nevješta, Morski vuk, Pjesma Scherezade, Blago Siera Madre, Na divljen Zapadu i Kad se Willie vraća kući.

U Šibeniku pred 40 godina

GRADSKO OPĆINSKO VIJEĆE na svojoj sjednici održanoj u prvoj polovini rujna povodom atentata na Cuvaja jednoglasno je donijelo slijedeću rezoluciju: Općinsko vijeće smatra atentat Luke Jukića na kraljevskog komesara Cuvaja posljedicom neminovnog otpora protiv nasilja nad potlačenim narodima, jer ga elementarnom silom izazivlju nesnosne prilike, u koje je uslijed nasilja narod doveden, pa dok takve prilike traju, takovi čini ne samo što se ne mogu otkloniti, nego teško da i ostanu osamljeni.

GRADJANI I OMLADINA ŠIBENIKA skupljaju novčane priloge za žrtve Cuvajevе strahovlade u Hrvatskoj. I općinsko vijeće je pripomoglo tu akciju i između sebe sakupilo izvjesnu sumu novca.

ŠIBENSKI RODITELJI, koji poslaše svoju djecu na školovanje u Zagreb, tuže se na nevjerovatne i upravno niske progone Cuvajevе vladavine, kojima su njihova djeca izložena. Udaraju se ogromne takse, samo da bi se onemogućio veći upis na sveučilište.

NASTRADAO OD MINE

21. VIII. o. g. na gradilištu u Ražinama dogodila se je teška nesreća u kojoj je životom stradao Viljac Ivan p. Marka, star 52 godine iz Ljubitovice, kotar Split. Pomenuti je zbog svoje nepažnje, u času miniranja terena udaren ovećim kamenom po glavi, ostao na mjestu mrtav.

GRADSKI MAGAZIN

izvršio plan prometa za 133 posto

Gradsko trgovačko poduzeće »Gradski magazin« u mjesecu kolovozu o. g. imalo je uspješni bilans. Promet robe, za razliku od prethodnih mjeseci bio je kudikamo jači i iznosio je u ukupnoj vrijednosti od oko 59,000.000 dinara, tako da je plan sveukupnog prometa izvršen za 133%. Najveći promet zabilježen je kod prehrambenih artikala, a iznosio je 20,000.000 dinara. I kod tekstilne robe, iako pojedinih vrsta nije bilo u dovoljnim količinama, postignut je priličan uspjeh. Izvršen promet od 18,000.000 dinara, najbolje svjedoči o tome. Od ostalih artikala učinjen je relativno dobar promet. Tako je obuča prodano u vrijednosti od 3,000.000 dinara, građevnog materijala 9,000.000, željezarije, posudja i stakla 2,500.000, raznog eksploziva 2,000.000 dinara, zatim pokućstva 3,000.000 i elektrotehničkog materijala 1,500.000 dinara.

Na području grada, uključivo Lozovac i Ražine, ovo je poduzeće razgranalo široku trgovačku mrežu sa 31 prodavaonicom. Ono ne snabdijeva svojim bogatim izborom samo gradsko područje, već i okolna sela, koja mu gravitiraju.

Potrebno je istaknuti, da je u posljednje vrijeme poduzeće obustavilo nabavku ogrjevnog drveta zbog uštezanja potrošača od kupnje, pa se može vrlo lako dogoditi da grad ostane bez drva u zimskim danima, pošto se ista ne mogu dovlučiti iz šume za vrijeme zime. Stoga je poduzeće snizilo cijenu ogrjevnog drveta klase A-B od 3,500.— na 2,800.— dinara po prm. i kod toga otpisalo iz vlastitih sredstava oko 2,500,00.— dinara u korist potrošača.

iz gomile. Tako se svi obrede. Djevojke kojima pripjevaju stanu iza pritvorenijeh kapaka na prozoru, a njezini to ne brane. Pjevanje je skladno. Sadržina pjesama nalik na tu vrstu pjesama među Srbima u Ugarskoj. Pošto se mladići rastave, otide svaki svome zlatu pod prozor i tu se šapuće po dva-tri časa. Često, cura izide pred vrata, i to joj njezini ne brane, osobito ako su vrata na ulici. Mladić u kuću ne ulazi, dok ne isprou. Uostalom, taj običaj vlada i po ostalijem zagrada. Pored sve te slobode, ne djeva se sramote djevojačkoj kući. Naprotiv, korisno je po oboje mladijeh da se izblizje poznaju.

Njekađ bješe običaj da dolački mladići prozovu kraljicom onu djevojku koja je bila najljepša. Razumije se da to nije išlo lako, da trebaše dosta vremena dokle se nesuglasice ne izravnjaju, da, bar većina, srećnoj djevojci prizna to visoko odlikovanje. Ali tako ne bješe sa Andom, kćerju Šimete i Antice Purića. Čim se Anda zadjevojči, omladina nju jednoglasno proglasi kraljicom.

Vi već ne sumnjate da Anda to bješe zaslužila, a da vas utvrdim u tome, kazaću vam da Anda bijaše puka sirotica, kći jednoga nadničara. Na čast, dakle, neka je taj izbor ondašnjoj omladini dolačkoj! Ali, opet, i omladinu imadijaše što zanijeti, jer bilo je i biće pravijeh kraljica po svijetu, koje nose krupne biserne derdane, kojima se klanja malo i veliko, ali, odista, malo se koja mogaše isporučiti sa njom, jer stasa Andina i bijelog obraza, crnog oka i žarkog pogleda, priroda ne daje izdašno ni kraljicama po rodenju!

A već ste zapamtili ime Marka Pivića, sedmog sina Grgura i Jelene Pivića? Zaista, da bješe običaj po ljepoti birati kralja, Marka ne bi mimoišla ta čast.

Ele . . . ta već samo se kaže!

Markiša, kad god je mogao, pjevaše pod kraljčinijem prozorom, a njoj, opet, miliji bješe njegov glas negoli slavujev. Kad bi se u društvu sit ispjevao, tada bi pod prozorom s njom šaputao, kao i drugi što čine. Često bi kraljica izišla pred vrata, te bi se grlili i ljubili, kao i drugi — sve kao i drugi.

Šimeta i Antica, roditelji kraljčini, ne osvrtaahu se ni malo na njezino ašikovanje. Eto joj, neka bira! Što odabere biće njezino, samo neka se udomi poštenijem načinom, a već suđeno joj je da gladije!

Grgur i Jelena (roditelji Markovi) marahu još manje za sinovljevo ašikovanje. Oni bijahu rekli da ka njima ne dovodi ni kraljice, ni koju manju od kraljice, jer hljeba nema. Tako rekoše i ostalijem sinovima, osim najstarijega.

Mislite li da je to bunilo Marka i kraljicu? Nimalo, Boga mi! Oni se tomu smijahu. Mladi, zdravi, nenavikli gospodstvu, a svrh svega, zaljubljeni jedno u drugo do ušiju, pa da se boje kako će preživjeti! Koješta! Marko će se najmiti u krčke mine, gdje snažan, mlad čovjek može zaradivati više nego što mu treba, pa eto hljeba i ljubavi do smrti! . . .

Nego, ni on, ni ona ne pomišljaju da ih usud može rastaviti.

Bijaše oko Petrova-dana. Jedne nedjelje, poslije podne, Šimeta i Antica Purića kunjahu za stolom. Kraljica bijaše otišla ka svojoj prijateljici. Njezina dva mala brata igrahu se s ostalom djecom po obali. Nenadno, vrata se otvorise i stupi u sobu knez Josif Bujasov.

Da je Mati Božja, koja višaše vrhu kreveta, sišla iz svoga okvira, ne čahu se muž i žena većma začuditi, jer knez nije nikada nikoga pohodio.

(Nastavit će se)

Održan slet mladih zadrugara

Prošlih dana u Tijesnom je održan slet »Mladih zadrugara« za područje općina Tijesno, Vodice, te za mjesta Zlarin i Zaton.

Na sletu su se okupili mladi zadrugari i upravni odbori SRZ, poljoprivrednih i ribarskih zadruga. Oni su se zajednički posavjetovali i razmotrili u kojoj je mjeri organizacija Narodne omladine na selu u praksi usvojila uputstva CK KPJ »O daljnjim putevima socijalističkog preobražaja sela«.

Radnom dijelu sleta, koji je potpuno uspio, prisustvovao je i sekretar Kotarskog komiteta KPH Šibenik drug Pere Škarica. On je u svom izlaganju podvukao brigu naše Partije za odgoj omladine.

Na ovom sletu najbolje rezultate postigli su aktivni NOH-e Tribunj, Vodice, Zla-

rin i Zaton, a najlošije Tijesno, Betina, Pirovac i Putičanji Dazlina.

U okviru sleta održana su brojna sportska i šahovska takmičenja.

S. Bijelić

Takmičenje lučkih radnika

VIII. brigada najbolja

U takmičenju, koje su organizirali Šibenski lučki radnici, pobijedila je VIII. brigada sa brigadirom Jurkovićem Lukom. Ona je dnevno iskrevavala do 200 tona gljena. Takmičenje je trajalo od 26. VIII. do 3. IX. i za to su vrijeme lučki radnici iskrevavali sa broda »Kosmaj« 7500 tona ugljena. Organizacija kao i učinak takmičenja bio je veoma dobar.

Osnovan Biro za posredovanje rada pomoraca

Nedavno je na Rijeci održano savjetovanje svih referenata područnih referada za posredovanje rada pomoraca kao i rukovodilaca većih pomorskih poduzeća. Na tom savjetovanju formiran je Biro (republikanski) za posredovanje rada pomoraca sa zadatkom da koordinira rad sa svim područnim referadama kao i da vrši uposlenje pomoraca. Također je donesena odluka o besplatnom putovanju, kao i o plaćenim putnim troškovima pomoraca do mjesta njihova uposlenja. To je dosla otuda što su do sada pomorci u svrhu zaposlenja bili izloženi velikim troškovima za putovanje do Rijeke, gdje inače postoje središta mnogih pomorskih poduzeća. Njima su se obračali pomorci i sa područja našeg kotara i često neobavljena posla vraćali se natrag, jer su zaposlenje uglavnom dobivali oni sa teritorija Rijeke, dok su ostali u tome bili zapostavljeni. Stoga su prethodno na inicijativu Savjeta za narodno zdravlje i socijalnu politiku NRH formirane referade u svim većim mjestima na obali, pa tako i u Šibeniku.

Pored ostalih zaključaka koji su doneseni na tom savjetovanju, donesen je i taj da je republikanski Biro jedini nadležan za uposlenje pomoraca, a nikako pak pojedina pomorska poduzeća, kao što je slučaj bio do sada. Uposlenje će se unaprijed vršiti samo uz saglasnost pojedine područne referade i sa konačnim odobrenjem Biroa. Tako će i pomorska poduzeća Jugolinija, Jadrrolinija, Jugoslavenska linijska plovidba i Bagersko poduzeće tražiti podmirenje svojih potreba jedino putem Biroa, a isti će Biro nastojati da se pomorci po svim strukama ravnomjerno upošljavaju preko područnih referada.

Lokalna poduzeća na teritoriju grada i kotara Šibenik podmirivat će svoje potrebe isključivo preko Biroa odnosno referade za posredovanje rada pomoraca u Šibeniku. Stoga je potrebno da se svi nezaposleni pomorci za našeg područja prijave u najkraćem roku ovoj referadi, a to posebno važi za one koji namjeravaju ploviti.

Obaveze kolektiva stanice Perković

Ovih dana održana je izborna konferencija partijske organizacije željezničke stanice Perković. Konferenciji je pored članova KP prisustvovalo i oko 40 vanpartijaca. Pored izbora delegata za Kotarsku partijsku konferenciju doneseni su zaključci. Svaki osam dana održavat će se politička predavanja, a posvetit će se veća briga otvorenim partijskim sastancima. Nadalje, prisutni sa zaključili da će očistiti teren oko stanice i izvršiti uredjenje vanjskog i unutrašnjeg dijela zgrade željezničke stanice. Partiji i vanpartiji obavezali su se da će najsavjesnije izvršavati svoje zadatke kako bi se željeznički saobraćaj na ovoj raskrsnici što normalnije odvijao.

Uspjela priredba studenata

29. kolovoza o. g. Udruženje šibenskih studenata održalo je na ljetnoj pozornici svoju prvu ovogodišnju priredbu. Program se sastojao iz nekoliko muzičkih i baletnih točaka, koje su gledaoci toplu pozdravili. Iza programa održan je ples, a za vrijeme prekida studenti su izveli »Vedro veče« — popraćeno sa mnogo humora. Svakako, da će ovaj nastup dati još više potstrebka studentskoj aktivnosti u našem gradu.

B. Baica

Iz svijeta

Bombardiranja u Koreji

Tokio — U saopćenju pomorskih snaga Ujedinjene komande u Koreji kaže se, da su ovih dana teško bombardirani sjevernokorejski gradovi Hungnam i Kodžo. U bombardiranju je učestvovalo 200 aviona sa tri nosača. U saopćenju se kaže, da su paljeni petrolejski rezervoari i oštećeni veliki broj zgrada i tvornica.

Istočnonjemačka špijunaža

Frankfurt — Agencija Frans-pres javlja da je u Zapadnoj Njemačkoj otkrivena gusta špijunska mreža koja je dostavljala ekonomske i političke podatke Istočnoj Njemačkoj.

Industrijalizacija Egipta

Kairo — Predsjednik egipatske vlade Ali Maher osnovat će komitet egipatskih i stranih stručnjaka koji će proučavati mogućnost za industrijalizaciju zemlje.

Izgleda, da egipatska vlada želi u velikoj mjeri koristiti strane stručnjake.

Istočnonjemački policajci bježe

Berlin — Prošlih dana prebjegla su 24 istočnonjemačka policajca u zapadni dio Berlina. Među njima se nalazi i jedan policijski komesar.

U zemljama Informbiroa

POD JARCOM BIROKRACIJE. — Državno poduzeće za popravke automobila, jedino ove vrste u Poljskoj, nema posla i pored toga što se u posljednje vrijeme broj automobila u zemlji povećao. Tome su uzrok visoke cijene koje poduzeće naplaćuje za svoje usluge.

»Tribuna ludu« donosi članak u kojem se analiziraju okolnosti zbog kojih je došlo do nabijanja cijena uslugama. U članku se navodi da u svih 20 filijala poduzeća, koliko ih ima u zemlji, postotak administrativnog osoblja iznosi preko 30. Tako u filijali poduzeća u Slupsku od ukupno 27 zaposlenih lica 11 su administrativni službenici.

I pored tako visokog procenta administrativnog osoblja, poduzeće nije u stanju da na vrijeme obavlja administrativne poslove. »Tribuna ludu« otkriva tajnu: sve filijale dužne su da centrali pošalju godišnje 43 redovna izvještaja, a pored toga, još i niz vanrednih izvještaja, objašnjenja uz poslate izvještaje i slično.

SABOTAŽA U TVORNICI DIZALICA. — U tvornici dizalica u Budimpešti, koja uglavnom radi za izvoz, otkrivena je sabotaža kojom je, kako piše »Nepsava«, državi nanesena milionska šteta. Uhapšeni su direktor poduzeća, glavni inženjer i veći broj radnika i službenika.

UNIFORMIRANJE SREDNJOŠKOLACA. — Gradski narodni savjet Sofije donio je odluku o uvođenju obavezne djačke uniforme u svim sofijskim srednjim školama s motivacijom da će to doprinijeti

poboljšanju uspjeha nastave i discipline. Očekuje se, da će ova uniforma biti slična onoj koju je uveo koburški režim, a koja je poslije 9. rujna 1944. god. ukinuta.

Istom prilikom sofijski gradski narodni savjet konstatirao je niz slabosti u školstvu glavnog grada Bugarske. Tako je navedeno da je disciplina u školama na vrlo niskom nivou, što se pripisuje, buržoaskom utjecaju.

NOVA KAMPANJA RUSIFIKACIJE. — Nova velika kampanja za izučavanje ruskog jezika ponovo je otpočela u Bugarskoj pod rukovodstvom Centralnog Savjeta Saveza bugarsko-sovjetskih društava. Rukovodstvo ove organizacije predvidjelo je da otvori kurseve za izučavanje ruskog jezika u svim poduzećima, mašinsko-traktorskim stanicama, seljačkim zadrugama, državnim poljoprivrednim dobrima, ustanovama i selima.

PORODJAJNE MUKE »PRVOG OBJEKTA SOCIJALIZMA«. — Izgradnja električne centrale pri »prvom objektu socijalizma« — željezari »Klement Gotvald« u Kunčicama veoma sporo napreduje. — Tome je razlog što mnoge tvornice ne isporučuju na vrijeme materijal i dijelove za centralu.

U listu »Rude pravo« pojavio se u vidu apela napis u kome se konstatira da isporuka dijelova za ovaj objekt izostaje i pored »neprestane kritike« na račun neurednih dobavljača. Među takve dobavljače pisci apela ubrajaju i 13 najpoznatijih čehoslovačkih tvornica. (Jugopres).

OTVORENA JE SPECIJALNA PRODAVAONICA ELEKTROTEHNIČKOG MATERIJALA u kojoj se mogu dobiti svi artikli potrebni za industriju i široku potrošuju

»Gradski Magazin«
Prodavaonica, ulica Ivana Ribara

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

II. kolo za pehar maršala Tita

BEZ VEĆIH IZNENAĐENJA

Jučer i u toku prošlog tjedna odigrano je drugo kolo završnog dijela natjecanja za Jugokup. U ovom kolu natjecalo se je 16 momčadi i to: 7 iz Srbije, 3 iz Hrvatske 3 iz Bosne i Hercegovine, dvije iz Slovenije i jedna iz Crne Gore.

Ovo kolo proteklo je u znaku sigurnih pobjeda Sarajeva, Hajduka i Crvene Zvezde. Ne mala iznenađenja predstavljaju pobjede. Odrada i Proletera iz Ravnog sela.

Evo rezultata drugog kola:

U Mostaru: Velež—Crvena Zvezda 1:3 (1:0), u Sarajevu: Sarajevo — Jedinstvo (Čakovec) 7:0 (3:0), u Splitu: Hajduk — Borac (B. Luča) 3:1 (1:0), u Požarevcu: Garnizon JNA — Odred 2:3 (2:0), u Zemunu: Jedinstvo — Proleter (Ravno selo) 1:2 (1:0)

Sport na sletu mladih zadrugara

U čast VI. Kongresa KPJ i V. Kongresa NOJ prigodom sleta mladih zadrugara održano je u Tijesnom niz sportskih priredbi. Na tom fizikalnom dijelu sleta učestvovala je omladina iz Tijesnog, Murtera, Vodica, Tribunja, Zaton i Zlarina. Najzanimljiviji je bio susret u stolnom tenisu između Vodica i Zlarina, koji se završio pobjedom Vodica za 5:0. U odbojki sastale su se ekipe Zaton i Vodica, čiji je susret završio 2:0 u korist Zaton. Održane su i šahovske priredbe. U prvom susretu Vodice je pobijedilo Tijesno sa 6:2, a meč Zlarin — Vodice završio je rezultatom 3:1. Uz prisustvo nekoliko stotina gledalaca odigrane su tri nogometne utakmice koje su završile slijedećim rezultatima: Zlarin — Vodice 3:2, Murter — Zaton 2:0 i Tribunj — Tijesno 3:2.

S. Bijelić

„Val“ se priprema za prvenstvo

Pomorsko-brodarsko društvo »Val« vrši pripreme za nastup na državnom prvenstvu u jedrenju, koje će se održati u Splitu polovinom ovog mjeseca. Društvo će nastupiti

sa jednom jedrilicom tipa L-5, zatim jedrilicom internacionalne klase »Zvijezda«, sa četiri jedrilice tipa »Olimpijska jola 1936«, kao i sa tri jedrilice tipa »Cadet«. Svakodnevno se vrše treninzi pod nadzorom starijih članova, i tumače se međunarodna pravila za regatno jedrenje, kako bi najmladji članovi ovog društva bili spremni za taj nastup.

U čast desetogodišnjice Dana mornarice S. D. Mornar iz Splita organizira regatu na pruzi Split—Podgora Split, koja će se održati 10. rujna o. g., a na kojoj će učestvovati i društveni krstaš »Pinta« sa kormilarom Škarica Šimom (Šiko).

Uprava društva odredila je da na ovim takmičenjima učestvuju uglavnom najmladji članovi, koji su kroz posljednje četiri godine pokazali dobre rezultate, a svojim sudjelovanjem na ovom državnom prvenstvu usvojiti će veće znanje i na taj način kod naše će se omladine stvoriti jači interes za ovu granu Narodne tehnike.

Šibenik - Zadar 2:1

Zadar. — Ovdje je odigrana prijateljska nogometna utakmica između »Šibenika« i domaćeg »Zadra«. Pobijedio je »Šibenik« za rezultatom od 2:1.

GRADSKI MAGAZIN - ŠIBENIK

Obavijestava gradjanstvo da je snižena cijena

BUKOVOM OGRJEVNOM DRVETU U CIJEPANICAMA KLAŠE A/B

od Din. 3.500 na 2.800 prm. tj. 560 Din. i 560 industrijskih bonova

ISKORISTITE SNIŽENJE CIJENA DOK ZALIHA TRAJE!

GRADSKI MAGAZIN - Šibenik

Ima na skladištu raznog građevinskog materijala:

cgle

crijepa

cementa, kao i sve vrste tesane

i rezane gradje.